

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/14/2023
Identifikačné číslo spisu:	8719203295
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8719203295.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcov: 1/ E. E., S. XX. F. XXXX, Q., Q. XXXX/XX; 2/ Q. U., S. X. L. XXXX, Q., Q. XXXX/XX proti žalovanému: Okresné stavebné bytové družstvo Poprad, Poprad, Moyzesova 3368, IČO: 36 168 815, o námietke zaujatosti, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 18Cb/55/2019, o nesúhlase Krajského súdu v Prešove s postúpením sporu Krajským súdom v Košiciach, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o námietke zaujatosti je Krajský súd v Prešove.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) predložený Krajským súdom v Prešove súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti. Krajský súd v Prešove nesúhlasí s postúpením sporu Krajským súdom v Košiciach.

2. Krajský súd v Košiciach postúpil vec Krajskému súdu v Prešove v súlade s ust. § 43 CSP ako súdu príslušnému na rozhodnutie o námietku zaujatosti uplatnenú žalovaným proti sudkyni Okresného súdu Poprad. Krajský súd v Košiciach uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný uplatnil námietku zaujatosti proti sudkyni Okresného súdu Poprad 17. mája 2023, ktorým okamihom sa začalo konanie o tejto námietke. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Krajského súdu v Prešove je mesto Prešov; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Bardejov, b) Okresného súdu Humenné, c) Okresného súdu Poprad, d) Okresného súdu Prešov, e) Okresného súdu Stará Ľubovňa, f) Okresného súdu Vranov nad Topľou. Podľa § 36 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia, príslušnosť (vecná, kauzálna, funkčná, miestna) sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, pričom takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. Podľa § 54 ods. 2 Civilného sporového

poriadku o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd do siedmich dní. Z ust. § 54 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyplýva, že nadriadený súd nerozhoduje o námietke zaujatosti ako odvolací súd. Krajský súd v Košiciach uzavrel, že v čase podania námietky zaujatosti bol príslušným súdom na jej prejednanie Krajský súd v Prešove ako nadriadený súd Okresného súdu Poprad a v zmysle platnej právnej úpravy ním je aj v súčasnosti.

3. Krajský súd v Prešove svoj nesúhlas s postúpením veci založil na tom argumente, že predmetom sporu je nárok žalobcov obchodnoprávnej povahy, pričom v prechodných ustanoveniach k zmene právnej úpravy účinnnej od 1. júna 2023 nebola upravená funkčná príslušnosť určujúca súd, ktorý vec prejedná a rozhodne v inštančnom postupe o opravnom prostriedku, a preto je pri jej určovaní potrebné aplikovať princíp okamžitej aplikability procesných predpisov v zmysle § 470 ods. 1 CSP. Preto uviedol, že v čase podania námietky zaujatosti 17. mája 2023, kedy súd prvej inštancie predložil vec nadriadenému súdu, Krajský súd v Prešove nie je funkčne príslušný na konanie o námietke zaujatosti sudkyne v obchodnoprávnom spore.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Prešove a Krajskému súdu v Košiciach podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP v spojení s článkom 4 ods. 1 CSP prejednal spor o príslušnosť na rozhodnutie o námietke zaujatosti a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove s postúpením sporu Krajským súdom v Košiciach nie je dôvodný.

5. Podľa čl. 4 CSP (Základné princípy), ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto, alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa § 22 písm. e) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove.

7. Podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

8. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023, sídlom Krajského súdu v Prešove je mesto Prešov; jeho obvod tvoria obvody:

- a) Okresného súdu Bardejov,
- b) Okresného súdu Humenné,
- c) Okresného súdu Poprad,
- d) Okresného súdu Prešov,
- e) Okresného súdu Stará Ľubovňa,
- f) Okresného súdu Vranov nad Topľou.

9. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

10. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

11. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

12. Podľa § 52 ods. 1 CSP, strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

13. Podľa § 54 ods. 1 CSP, súd predloží vec s vyjadrením namietaného sudcu nadriadenému súdu do siedmich dní od uplatnenia námietky zaujatosti.

14. V posudzovanom prípade nie je sporným, že kauzálna príslušnosť súdom podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 na konanie v obchodnoprávných sporoch je v zmysle § 22 písm. e) CSP Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove. Konanie v predmetnej veci bolo začaté na základe žaloby doručenej Okresnému súdu Poprad dňa 17. júla 2019 a doposiaľ bolo na tomto súde aj vedené. Podaním doručeným súdu dňa 17. mája 2023 uplatnil žalovaný voči sudkyni, ktorej bola vec pridelená na rozhodnutie, námietku zaujatosti v zmysle § 52 ods. 1 CSP.

15. Nie je sporným ani to, že na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) CSP je podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Košiciach [§ 34 ods. 2 písm. c) CSP]. V danom prípade je však potrebné určiť nadriadený súd, ktorý má rozhodnúť o námietke zaujatosti uplatnenej žalovaným v obchodnoprávnom spore voči sudkyni, ktorej bola vec pridelená na Okresnom súde Poprad pred zmenou súdnej mapy, ktorá nastala s účinnosťou od 1. júna 2023.

16. Určenie nadriadeného súdu sa spravuje organizačnými vzťahmi vo vnútri sústavy súdov, nie vzťahmi inštančnými. Nadriadeným súdom, ktorý má rozhodovať o vylúčení sudcu, môže byť podľa okolností buď krajský súd alebo najvyšší súd.

17. Keďže určenie príslušnosti nadriadeného súdu CSP *expressis verbis* neupravuje, najvyšší súd postupoval v zmysle článku 4 ods. 1 CSP a vec posúdil podľa ustanovenia tohto zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšie k posudzovanej právnej veci, a to v zmysle § 43 ods. 2 CSP v spojení s § 54 ods. 1 CSP. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Prešove a Krajskému súdu v Košiciach po preskúmaní veci dospel k záveru, že súdom príslušným na rozhodnutie o námietke zaujatosti uplatnenej proti sudkyni Okresného súdu Poprad, konajúcej v obchodnoprávnej veci, je Krajský súd v Prešove, ktorý je nadriadeným súdom Okresného súdu Poprad (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. februára 2022 sp. zn. 1Ndob/1/2022 a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2016 sp. zn. III. ÚS 824/2016, z 23. augusta 2012 sp. zn. III. ÚS 46/2012 a zo 16. apríla 2013 sp. zn. III. ÚS 169/2013).

18. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd uzaviera, že nesúhlas Krajského súdu v Prešove s postúpením veci Krajským súdom v Košiciach nie je dôvodný, pretože v posudzovanom prípade je nadriadeným súdom na rozhodnutie o predmetnej námietke zaujatosti Krajský súd v Prešove.

19. Len pre úplnosť (obiter dictum) najvyšší súd uvádza, že Krajský súd v Košiciach je len kauzálna a funkčne príslušný na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v obchodnoprávnom spore [§ 22 písm. e) v spojení s § 34 ods. 2 písm. c) CSP], a to ako inštančne vyšší súd, rozhodujúci o odvolaní ako o riadnom opravnom prostriedku v obchodnoprávnom spore (k uvedenému porovnajte tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2023 sp. zn. 5Ndob/5/2023).

20. Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok